

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MARIAN BANAŚ

KPK-KPP.022.471.2024

Warszawa, 2024-06-05

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 64a ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹, po rozpoznaniu wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy objętej postanowieniem Prezesa Najwyższej Izby Kontroli w przedmiocie odmowy przyjęcia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego z dnia 22 kwietnia 2024 r. (Nr KPS.410.1.4.2024)

postanawiam:

utrzymać zaskarżone postanowienie w mocy.

UZASADNIENIE

W dniu 27 maja 2024 r. do Najwyższej Izby Kontroli² wpłynęło pismo Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej³, kwestionujące zasadność postanowienia Prezesa NIK w przedmiocie odmowy przyjęcia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego z dnia 22 kwietnia 2024 r. o (Nr KPS.410.1.4.2024), sporządzonego w następstwie przeprowadzonej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej⁴ kontroli P/24/001 „Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w częściach: 31 – Praca, 44 – Zabezpieczenie społeczne i 63 – Rodzina oraz wykonanie planów finansowych Funduszu Pracy i Funduszu Solidarnościowego”. Przepisy ustawy o NIK, choć nie wskazują wprost, że postanowienie Prezesa NIK, wydane w trybie art. 54 ust. 3 ustawy o NIK, jest zaskarżalne, to nie wyłączają takiego uprawnienia. Należy zatem przyjąć, że kierownik jednostki kontrolowanej może wnieść o reasumpcję przedmiotowego postanowienia, na zasadach określonych w art. 64a ust. 1, przewidzianych dla zażalenia – wobec czego ww. pismu nadano stosowny bieg.

Pismem z dnia 13 maja 2024 r. Pani Aleksandra Gajewska, Sekretarz Stanu w MRiPS, zgłosiła zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, do których załączono, udzielone przez Ministra, upoważnienie do udzielania odpowiedzi NIK w ramach czynności kontrolnych prowadzonych w Ministerstwie. Powyższe ustalenia faktyczne pozostają poza sporem. W zaskarżonym postanowieniu zwrócono jednak uwagę, że wyżej wymienione upoważnienie nie obejmuje wykonywania czynności z upoważnienia Ministra w zakresie zastępowania go w toku postępowania kontrolnego lub możliwości składania umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, jak również wskazano, iż Minister nie upoważniła Sekretarz Stanu, Pani Aleksandry Gajewskiej, do wykonywania

¹ Dz.U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK

² Dalej: NIK.

³ Dalej: Minister.

⁴ Dalej: Ministerstwo lub MRiPS.

obowiązków kierownika jednostki, a jedynie udzieliła upoważnienia do czynności podpisywania odpowiedzi udzielanych NIK w ramach kontroli przeprowadzanej w Ministerstwie. Wobec powyższego Prezes NIK odmówił przyjęcia zastrzeżeń, jako zgłoszonych przez osobę nieuprawnioną.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o NIK, prawo zgłoszenia zastrzeżeń przysługuje wyłącznie kierownikowi jednostki kontrolowanej. Stosownie do art. 2a pkt 3 lit. b tej ustawy, przez kierownika jednostki kontrolowanej należy rozumieć osobę, która zgodnie z przepisami określającymi ustrój jednostki jest odpowiedzialna za działalność tej jednostki i jest uprawniona do jej reprezentowania, a także upoważnionego sekretarza lub sekretarza stanu, zastępcę kierownika urzędu centralnego albo dyrektora generalnego – w zakresie przedzielonych im zadań objętych zakresem kontroli, jeżeli jednostką kontrolowaną jest naczelny lub centralny organ administracji rządowej. Upoważnienie do reprezentowania kierownika jednostki kontrolowanej powinno być udzielone w formie pisemnej albo może wynikać z przepisów regulujących ustrój danej jednostki.

W rozpatrywanym wniosku Minister podniosła, że NIK niewłaściwie zinterpretowała zawarty w przedmiotowym upoważnieniu zwrot „do podpisywania odpowiedzi udzielanych Najwyższej Izbie Kontroli w ramach czynności kontrolnych prowadzonych w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej”. Minister – odwołując się do wykładni językowej wyżej cytowanego fragmentu upoważnienia i słownikowej definicji wyrazu „odpowiedź” – wskazała, że Pani Aleksandra Gajewska, Sekretarz Stanu w MRiPS, była upoważniona do zajmowanie stanowiska w zakresie wszelkich kwestii pojawiających się w toku postępowania kontrolnego, nie wyłączając upoważnienia do składania umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego. Należy w tym miejscu przywołać obowiązującą w wykładni językowej dyrektywę, zgodnie z którą danemu zwrotowi języka powszechnego nie można bez dostatecznych powodów przypisywać swoistego znaczenia prawnego. Zastrzeżenia są instytucją ochrony praw kontrolowanego ściśle uregulowaną w przepisach ustawy o NIK i nie można utożsamiać z nimi pojęcia „odpowiedź”. Ponadto w zaskarżonym postanowieniu trafnie zauważono, że Minister nie upoważniła Pani Aleksandry Gajewskiej, Sekretarza Stanu w MRiPS, do wykonywania obowiązków kierownika jednostki kontrolowanej.

Przepisy regulujące ustrój jednostki kontrolowanej, tj. Ministerstwa, również nie wskazują, aby osoba zgłaszająca przedmiotowe zastrzeżenia była do tego upoważniona. Zgodnie z § 4 ust. 1 Zarządzenia nr 18 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2024 r. w sprawie zakresów czynności członków kierownictwa Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej⁵, w czasie nieobecności Ministra zastępuje go Sekretarz Stanu Aleksandra Gajewska. To, że Minister, w dniu 13 maja 2024 r., wykonywała obowiązki poza siedzibą Ministerstwa, nie oznacza jej nieobecności w pracy. Nie wpływało to również na możliwość podpisania przez nią zastrzeżeń, w szczególności w formie elektronicznej. Należy przy tym zwrócić uwagę, że Pani Aleksandra Gajewska, Sekretarz Stanu w MRiPS, zgłaszając zastrzeżenia, nie powołała się, iż działa w zastępstwie Ministra, lecz przedłożyła pisemne upoważnienie – co byłoby działaniem bezcelowym, w sytuacji, gdy upoważnienie do dokonania tej czynności wynikałoby bezpośrednio z regulacji wewnętrznych jednostki kontrolowanej.

Uwzględniając wynikający z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.⁶ nakaz działania organów władzy publicznej na podstawie i w granicach prawa, stwierdzam, że odmowa przyjęcia zastrzeżeń do

⁵ Dz. Urz. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej poz. 18.

⁶ Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.

wystąpienia pokontrolnego z dnia 22 kwietnia 2024 r. (Nr KPS.410.1.4.2024) – jako zgłoszonych przez osobę do tego nieuprawnioną – była konieczna i uzasadniona.

Wobec powyższego rozstrzygnięto jak w sentencji.

Prezes NIK

Marian Banaś
/podpisano elektronicznie/

POUCZENIE

Na niniejsze postanowienie, stosownie do art. 64a ust. 2 *ustawy o NIK*, zażalenie nie przysługuje.

Otrzymują:

1. Agnieszka Dziemianowicz-Bąk – Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
2. Dariusz Rogowski – p.o. Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny